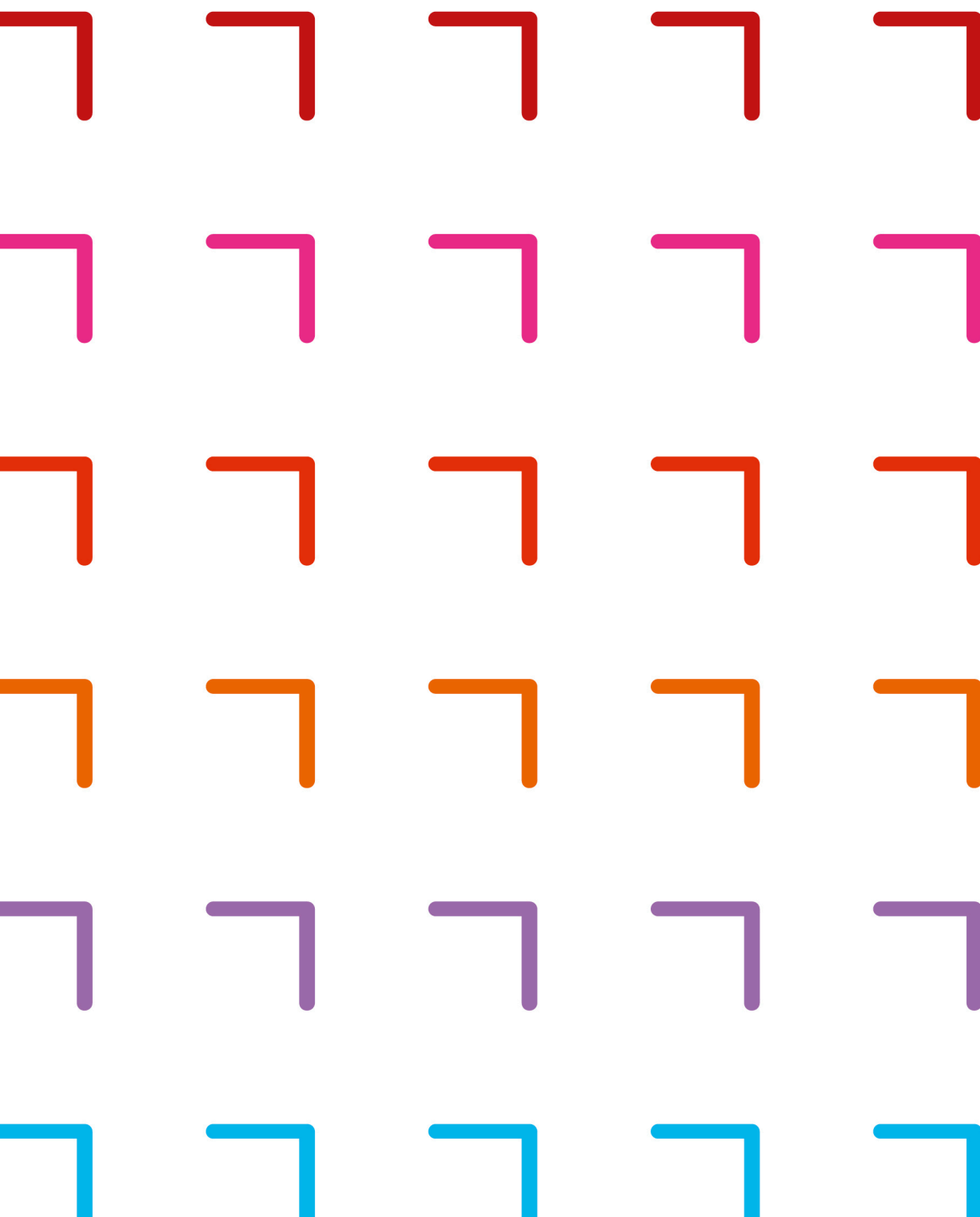


ADVIES 144
GROENBOEK
'EEN NIEUW INDUSTRIEEL
BELEID VOOR VLAANDEREN'
10 NOVEMBER 2010



ADVIES 144
GROENBOEK
'EEN NIEUW INDUSTRIEEL
BELEID VOOR VLAANDEREN'
10 NOVEMBER 2010

INHOUD

KRACHTLIJNEN	3
SITUERING	5
ADVIES	7
1. Positief onthaald	7
2. Trajectbeschrijving	7
3. VRWI-innovatieregiegroepen	8
4. Internationaal kader	8
5. Inbedden van O&O	9
6. Focus aanbrengen en bewaren	10
7. Financiering	11
8. Regelgevend kader	14
9. Samenwerking	14
10. Menselijk kapitaal	15

KRACHTLIJNEN

Het groenboek wordt door de VRWI positief onthaald. Vlaanderen moet zich ambitieus tonen, ook in haar industriebeleid, en de toekomst kordaat aanpakken. Dat het industriebeleid wordt benaderd vanuit een ondersteunende visie, is terecht. Om dit echter ten gronde te doen, is een serieuze omgevingsanalyse nodig, en die ontbreekt alsnog in het groenboek. Ook het traject waarvan dit groenboek deel uitmaakt, moet beter beschreven worden: wat zijn de vorige en de volgende stappen?

Het Nieuw Industrieel Beleid werd goed ingepast in een internationaal kader. De verdere opvolging van deze internationale tendensen is prioritair. De inbedding en synergie van de Vlaamse industrie in en met de buurlanden en de Europese Unie in zijn geheel is van groot belang gezien de verwevenheid van het industrieel ecosysteem.

De VRWI is er sterk van overtuigd dat O&O intrinsiek deel moeten uitmaken van een doorgedreven industrieel innovatiebeleid. De aandacht voor O&O&I mag niet verslappen, omdat deze de levensnoodzakelijke intellectuele zuurstof bieden voor het industriële landschap. De rol van O&O&I is immers cruciaal in het ganse industriebeleid, en het verwaarlozen ervan zal snel leiden tot een ongewenste bloedarmoede. Ook moeten de industriële speerpunten beter worden afgestemd met de O&O&I-speerpunten, zoals onder andere door de VRWI geïdentificeerd en opgenomen in het ViA-plan en regeerakkoord van de Vlaamse regering. Dit om een onproductieve wildgroei van initiatieven tegen te gaan.

Met betrekking tot de financiering van het industrieel innovatiebeleid, en de O&O-inspanningen die er intrinsiek deel van uitmaken, verwijst de VRWI naar haar meest recente advies 138 van 15 juli 2010, bij de begroting Wetenschap & Innovatie 2011. *“De VRWI roept de Vlaamse Regering dringend op haar investeringen in wetenschappelijk onderzoek en innovatie niet af te remmen maar, integendeel, kordaat te versnellen en ook gedurfder te investeren in O&O. Het behalen van het overheidsaandeel (1/3) van de 3%-norm zoals opgenomen in het Pact 2020 en bevestigd in het Regeerakkoord 2009-2014, moet hierbij de doelstelling zijn.”*

Verder uit dat advies: *“De VRWI staat achter het principe van het aangekondigde TINA-fonds als één van de steunpilaren voor het realiseren van ‘grote projecten’.* Dit fonds biedt een mogelijkheid om de dalende trend in de innovatie-investeringen in bedrijven te keren via het creëren van nieuwe manieren om O&O-resultaten te valoriseren in economische activiteiten.” Inzetten op kritische infrastructures vindt de VRWI zonder twijfel een

hoofdtak voor de overheid wil ze een innovatieve industrie aantrekken, verankeren en transformeren.

De VRWI benadrukt opnieuw dat er in het industrieel innovatiebeleid ook duidelijk keuzes gemaakt moeten worden. In die keuzes is de samenwerking tussen bedrijven en kennisinstellingen cruciaal, en de overheidsinstrumenten moeten hier trachten om een maximaal hefboomeffect te realiseren. De VRWI vindt het een gemiste kans dat het Groenboek niet ingaat op de belangrijke rol van de bestaande instrumenten die hiervoor kunnen worden ingezet, zoals IWT, IOF, AO, FIT, PMV, maar ook de associaties en de strategische onderzoekscentra.

Ook de opleidingen aan die kennisinstellingen, universiteiten en hogescholen, zijn van cruciaal belang om een goede voedingsbodem te behouden voor het industrielandchap. Dit onderwijs moet gebaseerd zijn op hoogstaand onderzoek in combinatie met praktijkrelevantie, met een nadruk op de gewenste competenties van het afnemend veld.

Tot slot wijst de VRWI op het belang van een afgewogen regulering en deregulering die innovatie kunnen stimuleren.

SITUERING

De Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) heeft op 7 oktober 2010 een vraag om advies ontvangen van Vlaams minister van Innovatie Ingrid Lieten bij het Groenboek 'Een nieuw Industrieel Beleid voor Vlaanderen' (NIB). Tijdens haar vergadering van 1 oktober 2010 hechtte de Vlaamse regering haar principiële goedkeuring aan dit groenboek.

De wereldwijde economische crisis heeft de transformatie van de economie en in het bijzonder van de industriële sectoren versneld. Het is ook duidelijk geworden dat het beheersen van de overheidsschuld in het licht van de verouderende bevolking nog meer dan ooit een belangrijk aandachtspunt zal worden. Een cruciale vraag voor het beleid is dan ook hoe omgaan met deze uitdagingen zodat welvaartscreatie gestoeld op een dynamisch economisch en industrieel weefsel de nodige werkgelegenheid, groei en middelen kan genereren om te voldoen aan de noden van morgen.

De Vlaamse Regering is ervan overtuigd dat een sterke, toekomstgerichte economie in Vlaanderen een sterke industriële basis nodig heeft. Daarom wordt gekozen voor een industrie van de toekomst, wat een transformatie van onze economie inhoudt. Daarvoor is een eigentijds Nieuw Industrieel Beleid (NIB) nodig.

Het doel van dit groenboek is een richtinggevend beleidskader (policy) voor te stellen met betrekking tot een NIB. Het NIB is een geïntegreerd beleid om versneld de nodige transformaties van de industrie te begeleiden op economisch en sociaal vlak. Dit NIB is gericht op het voorzien van de juiste omkadering en het geven van stimulansen voor de transformatie van onze industrie binnen een kader van partnerschap tussen de overheid, de sociale partners en de ondernemingen. Dit groenboek is dan ook een tussentijdse opname van het intensief overleg met de verschillende stakeholders dat van start is gegaan met de Staten-Generaal Industrie (SGI) op 5 februari 2010 en dient om het debat verder te openen over hoe het beleid kan bijdragen tot het realiseren van deze transformatie. Centrale vraag in dit debat is dan ook hoe het NIB best wordt aangepakt om op een snelle manier een intelligente transformatie van het industrieel weefsel (herindustrialisatie) van onze economie te realiseren.

Met dit Groenboek worden alle belanghebbenden, sociale partners, betrokken adviesraden en de leden van de Staten-Generaal Industrie uitgenodigd om hun inbreng te doen in dit debat. Het groenboek zal in dit kader ook aan het Vlaams Parlement worden overgemaakt.

Dit groenboek zal worden geconcretiseerd in een Witboek NIB. Precies daarom wordt de input van de verschillende stakeholders gevraagd. Dit Witboek NIB wordt voorzien tegen begin 2011.

Voorliggend advies werd voorbereid in de Commissie Innovatiebeleid. De VRWI heeft het advies goedgekeurd op de raadsvergadering van 10 november 2010.

ADVIES

1. POSITIEF ONTHAALD

De VRWI is zeer verheugd dat de Vlaamse regering het initiatief heeft genomen om een Nieuw Industrieel Beleid (NIB) uit te tekenen. Vlaanderen heeft immers nood aan een verwerkende nijverheid als basis van een performante kenniseconomie. Industriële productie wordt daarbij terecht vanuit een moderne visie beschouwd als een deeltje in een complex web van relaties en partijen.

Vlaanderen moet daarbij echt ambitieus zijn en in dit beleid maximaal transformatie en innovatie in de industrie beogen via het ondersteunen van samenwerkingsverbanden (open innovatie) met een duidelijke industriële focus en het leggen van prioriteit. De centrale rol van innovatie in dit nieuwe industriebeleid wordt in het groenboek terecht benadrukt. Dit houdt ook in dat de Vlaamse overheid globaal sterker moet gaan investeren in innovatie, zoals dit voor de crisis het geval was, en maximaal gebruik moet maken van de ruime waaier aan bestaande Vlaamse instrumenten.

2. TRAJECTBESCHRIJVING

Dat het industriebeleid wordt benaderd vanuit een ondersteunende visie, is terecht. Om dit echter ten gronde te doen, is een serieuze omgevingsanalyse nodig, en die ontbreekt alsnog in het groenboek. De raad merkt bovendien op dat de procesmatige aanpak niet duidelijk uit het groenboek naar voren komt, in het bijzonder wat het voor- en natraject van dit groenboek betreft. Onder impuls van de Vlaamse Regering werden het afgelopen jaar immers verschillende initiatieven ondernomen, in het bijzonder het proces van de Staten-Generaal Industrie en de VRWI-innovatieregiegroepen. De Raad pleit daarom voor een duidelijke beschrijving van het volledige traject. Tegelijkertijd is de Raad graag bereid het groenboek mee te concretiseren en te vertalen in concrete projecten en initiatieven.

3. VRWI-INNOVATIEREGIEGROEPEN

Begin februari 2010 heeft minister Lieten de coördinatie van de innovatieregiegroepen (iRG's) toevertrouwd aan de VRWI. Deze iRG's kregen de opdracht om gerichte innovatiestrategieën te ontwerpen, en om een platform voor samenwerking en aansturing van de implementatie van deze innovatiestrategieën te ontwerpen. In eerste instantie vroeg de minister om iRG's op te richten rond de thema's Automotive, Chemie en Sociale Innovatie.

De werkzaamheden van de iRG Automotive en de iRG Chemie zitten momenteel in de eindfase. De VRWI plant de eindrapporten van beide iRG's voor het einde van 2010 aan de Vlaamse Regering over te maken. De VRWI beveelt aan om de resultaten van deze iRG's, gegeven hun specifieke industriële karakter, als input te gebruiken bij de opmaak van het witboek Nieuw Industriebeleid.

4. INTERNATIONAAL KADER

De VRWI waardeert dat het groenboek gekaderd wordt binnen een aantal belangrijke internationale initiatieven en tendensen. Hierbij denken we in eerste instantie aan twee van de zeven kerninitiatieven van de Europa 2020-strategie: enerzijds de 'Innovatie-Unie' en anderzijds het 'Industriebeleid'. De VRWI spreekt echter haar sterke wens uit dat Vlaanderen deze Europese initiatieven niet enkel erkent, maar er zich ook intelligent op inschrijft. Gezien de grote internationale verwevenheid van het industrieel ecosysteem, moeten alle kansen op Europese samenwerking voor industriële O&O maximaal gebruikt worden.

Een optimaal inspelen op Europese initiatieven betekent ook dat we onze Vlaamse sterktes strategisch moeten inzetten in dergelijke internationale samenwerkingsverbanden. De Vlaamse industrie, en haar O&O, moeten een stevig verankerde positie krijgen in de meer en meer mondialiserende waardeketen, en haar innovatiesysteem.

In het groenboek worden ook kort enkele recente inspanningen op vlak van industrie- en innovatiebeleid van onze buurlanden Frankrijk, Duitsland en Nederland aangegeven. Dit is uiteraard belangrijk als deel van een benchmark-oefening, om de eigen Vlaamse inspanningen vergelijkend te kunnen inschatten. Daarnaast zou de VRWI in de opvolging van dit groenboek graag ook zien hoe het nieuwe Vlaamse industriebeleid strategisch, crossborder, wil samenwerken met deze buurlanden.

5. INBEDDEN VAN O&O

Het feit de Europese kerninitiatieven 'Industriebeleid' en 'Innovatie-Unie' in nauw overleg met elkaar zijn ontstaan, geeft het belang van de verwevenheid van innovatie, onderzoek en ontwikkeling aan voor een duurzaam en toekomstgericht industriebeleid. In haar mededeling rond industriebeleid neemt de Europese Commissie een hoofdstuk op over 'A new industrial innovation policy'. Daarin verwoordt ze deze noodzaak als volgt:

"Innovation is a key driver for productivity, increased energy and material efficiency, the improved performance of goods and services, and the generation of new markets. However, Europe is not good enough at turning its excellence in ideas into marketable goods and services. A new industrial innovation policy is needed to encourage the much faster development and commercialisation of goods and services and to ensure that EU firms are first onto the market. Without such innovation, Europe's industry will be unable to compete successfully in the global market, both in technology-driven and traditional industries."

De VRWI onderschrijft volledig het belang van het verweven van een doorgedreven innovatiebeleid met een nieuw industriebeleid. Onderzoek en ontwikkeling zorgen voor de broodnodige zuurstof voor het industriële landschap, en het verwaarlozen ervan zal onmiskenbaar leiden tot pijnlijke bloedarmoede.

Ook het Vlaamse groenboek bevat een hoofdstuk ("5. Industrieel innovatiebeleid – Transformatie door innovatie") over de rol van innovatiebeleid in industriebeleid. Hierin worden vier wijzen geïdentificeerd waarop het innovatiebeleid kan bijdragen tot het industriebeleid. De VRWI betreurt echter dat er in het groenboek geen aandacht wordt besteed aan de rol van onderzoek en ontwikkeling. Dit staat in schril contrast met de focus die er in de mededeling van de Europese Commissie op gelegd wordt: *"There is an urgent need for better coordination of education, R&D and innovation efforts"* waarbij opgemerkt wordt dat *"Member States with above-average innovation performance were proactive in response to the economic crisis, particularly using additional temporary measures to stimulate research and innovation."*

Een duurzaam industriebeleid heeft nood aan een duurzaam innovatiebeleid, en dat kan dan weer niet zonder een duurzaam O&O-beleid. Deze laatste noodzakelijke schakel ontbreekt echter in het groenboek. De VRWI pleit er dan ook sterk voor dat in het vervolgtraject van dit groenboek de rol van onderzoek en ontwikkeling in het industriebeleid naar waarde geschat wordt. Een belangrijk onderdeel hiervan is het versterkt inzetten op samenwerkingsverbanden tussen onderzoekswereld en industrie (zie ook sectie 3.5).

De Commissie roept in haar mededeling over industriebeleid de lidstaten trouwens op om enerzijds het beleid met betrekking tot de 'key enabling technologies' (KET's) beter af te stemmen. Aangezien Vlaanderen in een sterke uitgangspositie staat in deze KET's, is deze oproep van de Europese Commissie van groot belang en moet ze door de Vlaamse overheid nauwlettend worden opgevolgd. Immers, de prioriteit die de Europese Commissie geeft aan technologiedomeinen waar Vlaanderen strategisch sterk in staat, is volgens de VRWI een mooie uitgangspositie die verzilverd moet worden in het Vlaamse innovatie- en industriebeleid.

Anderzijds roept de Europese Commissie de lidstaten op om via regionaal beleid clusters uit te bouwen, en aan slimme specialisatie ('smart specialisation') te doen. Ook hier is in Vlaanderen al veel voorbereidend werk verricht, onder andere door de VRWI, dat nu verder opgevolgd moet worden. De VRWI pleit er op Vlaams niveau voor om de O&O&I-speerpunten (zoals die onder andere door de VRWI werden geïdentificeerd en zijn opgenomen in het ViA-plan) en de industriële speerpunten doorgedreven op elkaar af te stemmen, om een vruchtbare synergie tot stand te brengen. Ook moet deze afstemming een wildgroei van initiatieven tegengaan.

6. FOCUS AANBRENGEN EN BEWAREN

De VRWI is bijzonder verheugd dat het groenboek expliciet vermeldt dat Vlaanderen focus moet aanbrengen en keuzes moet maken in het beleid. Precies door het aanbrengen van focus in de inspanningen van overheden, kennisinstellingen en bedrijven op kansrijke gebieden kan de Vlaamse industrie en economie versterkt worden. De VRWB heeft reeds in 2006 met een uitgebreide toekomstverkenningstudie – gebaseerd op een wetenschappelijke, technologische, innovatie en economische positionering van Vlaanderen – zes strategische clusters en hun prioritaire domeinen voor Vlaanderen op het vlak van O&O&I geïdentificeerd. Deze strategische clustervisie, die overigens door de Vlaamse Regering werd onderschreven in het Pact 2020 en in het regeerakkoord van de huidige legislatuur, heeft in de afgelopen jaren geresulteerd in de uitbouw van een aantal speerpunten.

De VRWI herbevestigt het cluster- en speerpuntenbeleid als richtinggevend beleidskader voor de uitbouw van een Vlaams innovatiegedreven industriebeleid en in het bijzonder voor het effectief maken van keuzes. Deze speerpunten zijn immers doordacht en bottom-up ontstaan. Bovendien zijn ze geënt op dynamische samenwerkingsverbanden waarin zowel

bedrijven als kennisinstellingen zich hebben ingeschreven en waardoor ze ook kunnen rekenen op een breed en sterk draagvlak bij de actoren in de specifieke domeinen.

De VRWI benadrukt dat de geselecteerde speerpunten voldoende moeten aansluiten bij industriële sterktes of zich richten op domeinen waar industriële transformaties realistisch zijn. Investerings in bepaalde kennisdomeinen moeten immers kunnen worden omgezet in valorisatie en jobcreatie. Anderzijds waarschuwt de VRWI voor een mogelijk gevaar dat men nieuwe speerpunten en clusters blijft creëren en waardoor men uiteindelijk in een situatie eindigt waar geen echte keuzes meer gemaakt worden.

De VRWI merkt op dat 'keuzes maken' op zich maar een eerste stap is in de uitbouw van een nieuw innovatiegedreven industriebeleid. Een volgende stap is de noodzakelijke concretisering van de realisatie van die keuzes. Een noodzakelijke en cruciale voorwaarde daarbij houdt in dat de gemaakte keuzes op alle mogelijke manieren ondersteund worden zodat ze ook effectief kunnen worden gerealiseerd. Hiervoor is echter een procesmatige aanpak vereist. Bovendien dienen er substantiële middelen gekoppeld te worden aan de geselecteerde domeinen/projecten. Financiering dient hier vooral voor de ondersteuning van duidelijk (industriegerichte) projecten met een zeker risico of een langere termijn tot harde valorisatie. Het groenboek geeft echter niet aan hoe dit proces zal worden uitgewerkt, noch welke middelen of instrumenten er concreet voor dit beleid gereserveerd zullen worden.

De VRWI wijst er op dat we er tegelijkertijd over moeten waken dat de basis van het onderzoek voldoende breed blijft, zodat we in de toekomst genoeg kritische massa hebben om eventueel op andere/nieuwe ontwikkelingen in te pikken.

7. FINANCIERING

Meer investeren in O&O is zonder meer cruciaal om de vernieuwing van het industrieel weefsel en de concurrentiekracht te ondersteunen. Met betrekking tot de financiering van het industrieel innovatiebeleid - en de O&O-inspanningen die er intrinsiek deel van uitmaken - verwijst de VRWI naar haar recente advies 138 van 15 juli 2010 bij de begroting Wetenschap & Innovatie 2011. De VRWI roept daarin de Vlaamse Regering op haar investeringen in wetenschappelijk onderzoek en innovatie kordaat te versnellen en ook gedurfd te investeren in O&O. Het behalen van de 1% (i.e. het overheidsaandeel van de 3%-norm) werd trouwens opgenomen in het VIA-Pact 2020, bevestigd in het Vlaams Regeerakkoord 2009-2014 en eind oktober 2010 herbevestigd in het ontwerp van Vlaams

Hervormingsprogramma in het kader van de Europa 2020-strategie. Op termijn dient Vlaanderen zich trouwens in te schrijven in de EU 2020-strategie.

Deze 3%-doelstelling kan realistisch en zinvol absorbeerbaar zijn, op voorwaarde dat dit begrepen wordt als te investeren in O&O en innovatie-initiatieven in de ruimere zin gericht op het tot stand brengen van de in het Vlaams Regeerakkoord vermelde grote projecten voor maatschappelijke vernieuwing. Een innovatief investeringsbeleid moet een nieuw onderdeel uitmaken van het innovatiebeleid en aansluiten bij het nieuwe industriebeleid dat de Vlaamse Regering wil opzetten.

De VRWI pleit ervoor om in het bijzonder in het kader van het industrieel innovatiebeleid het gros van de publieke innovatiesteun te richten op de zogenaamde "harde" O&O-activiteiten, waarbij de applicatiegerichtheid centraal staat. Financiering dient hier vooral voor de ondersteuning van duidelijk industriële projecten met een zeker risico of een langere termijn tot harde valorisatie. De klassieke subsidiëring is te beperkend (valorisatievereiste), de klassieke investering (zelfs bij PMV) te risico-avers. Een mengvorm van beide (ie. van de goede eigenschappen van beide) op substantiële schaal lijkt aangewezen. Aanvullend, kan en moet de overheid ook een belangrijke rol spelen in het uitrollen van nieuwe experimentele concepten (o.a. via proeftuinen) en realiseren van kritische innovatie-infrastructuur, maar enkel op voorwaarde dat het opbouwen van competenties en expertise door en voor de Vlaamse industriële actoren het uitgangspunt vormt. In het verlengde hiervan is het eveneens belangrijk dat de bestaande industrieel gerichte innovatieplatformen (competentiepolen, industriële SOC's) worden ingeschakeld bij de transformatieprojecten van het nieuwe innovatiegedreven industriebeleid.

Naast de inzet van meer middelen, dienen het innovatiebeleid en het daarbij gehanteerde instrumentarium echter vooral gericht te worden op de outcome (de resultaten). Bijgevolg is het belangrijk een goed zicht te krijgen op de mate waarin de ingezette middelen worden gevaloriseerd. Om de impact van de geïnvesteerde middelen te kennen en te evalueren, is er nood aan de uitwerking en selectie van outcome-indicatoren die op regelmatige tijdstippen gemonitord worden. Ook in de communicatie rond het kerninitiatief "Innovation Union" van de Europese Commissie wordt het belang van outcome meting overigens onderstreept en wordt er aangegeven dat er stappen gezet worden om dit te concretiseren.

De VRWI staat achter het principe van het aangekondigde TINA-fonds voor het realiseren van hoger vermelde 'grote projecten'. Dit fonds biedt een mogelijkheid om de dalende trend in de innovatie-investeringen in bedrijven te keren via het creëren van nieuwe manieren om O&O-resultaten te valoriseren in economische activiteiten. Het opzet is dat externe

financiers, de overheid, kenniscentra en bedrijven gezamenlijk werken aan de ontwikkeling en implementatie van innovaties die uit de innovatiespeerpunten voortspruiten. De VRWI meent dat de onderzoeks- en innovatie-infrastructuur en hun koppeling aan economische proeftuinen (met als duidelijk doel de creatie van economische en maatschappelijke toegevoegde waarde) daarbij internationaal een onderscheidende factor kan zijn. Met andere woorden, onderzoek en innovatie worden ingebed in duurzame economisch relevante infrastructuur. De nadruk op (open) R&D-infrastructuur (zuivere R&D-infrastructuur, demonstratoren, proeftuinen) is toe te juichen. Vlaanderen beschikt momenteel niet over voldoende middelen voor het ondersteunen van degelijke R&D-infrastructuur die gericht is op industriële noden. Bovendien zijn de bestaande Vlaamse instrumenten hiertoe nog niet aangepast. Deze duurzame innovatie biedt Vlaanderen een uniek concurrentievoordeel. Het is daarbij aangewezen dat er gezocht wordt naar bedrijven die als trekker voor elk van de projecten wensen op te treden en die een mogelijkheid naar vermarkting en duurzame werkgelegenheidscreatie inhouden. Ook hier moet een evenwicht gevonden worden tussen de slagkracht van het project en de vereiste procedures.

Anderzijds zullen eenmalige inspanningen, zoals het TINA-fonds, evenwel niet volstaan om een innovatiegedreven industriebeleid mee gestalte te geven. Op lange termijn is een structurele versterking van alle schakels van de kennis- en innovatieketen vereist.

Het Vlaamse beleid beschikt over een brede waaier aan instrumenten om een gedegen en doelgericht innovatief industrieel beleid op te zetten en uit te bouwen. Niet enkel zijn daar de instrumenten binnen het W&I-landschap, maar ook de instrumenten en kanalen binnen het economisch beleid, het arbeidsbeleid, het onderwijsbeleid en zo meer. De VRWI vindt het een gemiste kans dat het groenboek niet ingaat op de belangrijke rol van de bestaande instrumenten die hiervoor kunnen worden ingezet, zoals IWT, IOF, AO, FIT, PMV, maar ook de associaties en de strategische onderzoekscentra. Het komt er nu op aan om in de verdere concretisering van dit groenboek (onder meer in de vorm van een witboek) deze waaier aan tools optimaal en gestroomlijnd in te zetten en zo hefboomen te creëren.

8. REGELGEVEND KADER

De VRWI vindt het positief dat er werk wordt gemaakt van de implementatie van de voorstellen van de Commissie Berx en de Commissie Sauwens, maar vraagt om de aandacht niet te beperken tot infrastructuurprojecten van publieke aard, maar ook oog te hebben voor investeringsprojecten van ondernemingen.

Daarnaast wijst de raad op het belang van een afgewogen regulering en deregulering die innovatie kunnen stimuleren. In vele gevallen betekent een transitie buiten de gekende lijnen kleuren. Of het nu handelt om elektrische voertuigen, smartgrids, functionele voeding, energie-efficiënte gebouwen ... allemaal hebben ze behoefte aan of worden ze gehinderd door een regulerend kader dat in vele gevallen werd uitgetekend op het moment dat er van deze (r)evoluties nog geen sprake was.

9. SAMENWERKING

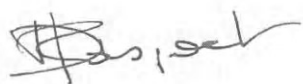
Een goede samenwerking en interactie tussen de onderzoeks- en innovatieactoren is van essentieel belang. Onderzoekssamenwerking tussen de industrie en de kennis- en opleidingscentra garandeert enerzijds dat de opleiding in de lijn ligt van de noden van de industrie en anderzijds dat de nieuwe afgestudeerden opgeleid zijn met de nieuwste en toekomstige ontwikkelingen. De nodige incentives moeten worden voorzien om dergelijke samenwerking tussen industrie en kennis- en opleidingscentra binnen Vlaanderen te stimuleren. Het is enkel door dergelijke samenwerking dat onderzoeksresultaten voldoende valorisatiepotentieel kunnen realiseren, en het is een nodige voorwaarde voor succes van de Vlaamse industrie op lange termijn. In het Nieuw Industrieel Beleid voor Vlaanderen dient dus prioritair aandacht gegeven te worden aan de nood tot verhoogde samenwerking tussen kennisinstellingen en ondernemingen.

Een voorwaarde hierbij is uiteraard dat de individuele actoren zelf versterkt worden om op wereldniveau te kunnen presteren. Het is immers cruciaal op termijn voldoende basiskennis te hebben opgebouwd om aan te sluiten bij andere, opkomende domeinen die in de toekomst belangrijk zullen worden. Volgens de VRWI zijn met andere woorden alle instrumenten aan versterking toe (zowel budgettair als inhoudelijk), maar prioritair moeten dié instrumenten worden versterkt die zinvolle samenwerking tussen bedrijfsleven en kennisinstellingen bevorderen. Doelstelling moet zijn om voldoende kritische massa te creëren om een aantal transformaties effectief te realiseren.

10. MENSELIJK KAPITAAL

Het versterken van het menselijk potentieel in het algemeen en de beschikbaarheid van technologisch talent in het bijzonder, is absoluut noodzakelijk om de industriële transformatie te realiseren. Een goed draaiend industriegericht wetenschaps- en innovatiebestel kan immers niet zonder de beschikbaarheid van menselijk potentieel: onderzoekers, maar ook wetenschappelijk of technologisch geschoolde innovatiemanagers en een ruim reservoir aan hoger opgeleiden en technisch geschoolden. Vele bedrijven, en in het bijzonder deze met een grote O&O-activiteit, kampen met de moeilijkheid voldoende geschikte jonge wetenschappers te vinden (zowel technici als afgestudeerden in de exacte wetenschappen, ingenieurs ...) en dit wegens een gebrek aan nieuwe W&T-gediplomeerden.

Als Vlaanderen dus wil uitgroeien tot een kwalitatief hoogstaande kennisregio, dan moet het niet alleen bijzondere aandacht besteden aan de onderzoekscomponent, maar ook aan de onderwijscomponent. Bijgevolg zal de Vlaamse overheid een slagkrachtig en meer gecoördineerd beleid moeten ontwikkelen om meer technologische talent zelf op te leiden, of waar nodig aan te trekken uit het buitenland. Het ganse pallet van het hoger onderwijs, bachelors, masters én doctores, moet hierbij aan bod komen, zowel in de exacte en ingenieurswetenschappen als in andere disciplines, maar in elk geval met een op 'innovatie' gerichte ingesteldheid. Een belangrijke uitgangspunt is dat de uitstroom beter wordt afgestemd op de huidige en toekomstige behoefte aan innovatief potentieel in Vlaanderen.



Danielle Raspoet
Secretaris



Dirk Boogmans
Voorzitter

VLAAMSE RAAD
VOOR WETENSCHAP
EN INNOVATIE

FLEMISH COUNCIL
FOR SCIENCE
AND INNOVATION

KOLONIËNSTRAT 56
B-1000 BRUSSEL
WWW.VRWI.BE

T +32 2 212 94 10
F +32 2 212 94 11
INFO@VRWI.BE

D. BOOGMANS | VOORZITTER
D. RASPOET | SECRETARIS

